

No. 44.

Septdeenā, 30. Oktober (11. Nowbr.)

1871.

Maſka par gabdu 1 rubl.

R a h d i t a j s.

Geſchſemmes ſinnas. No Miſgas: pahr Keisera reiſoſchannu, — laifu, — dumpoſchannas darba-nammā, — beſglu ſalerſchana. No Alluſſnes: laſſiſchanaſ becriba. No Rubbenes: bebdigs gaddijums. No Wenteſpils: pilsſehtaſ lablſchana wairojaſ. No Jggannu ſ.: breeſmiga nelaiſe. No Beſterburgaſ: ſemneclu neleeta pagebrefſchana no Keisera atmeſta, — Keisera pateiſtba Kaukaſijaſ pahrwaiditajam. No Moſkawaſ: politechniſka iſrahbiſchana.

Abrēmmeſ ſinnas. No Waſſjemmeſ: Minchenē tizzibaſ mahzita-juſ ſtohlāſ ne-eeliſe. No Chſtreikijaſ: jauna miniſterija. No Fran-zijaſ: parteju zibniſchanaſ. No Italijaſ: lehninſch attal nahſchoht uſ Rohmu. No Turzijaſ: Tunijaſ walbineclam ſultanaſ nowehle wakkaſ. No Perſijaſ: pahr baddu. No S.-Amerikaſ: Utah walſis ſewu lubgſchana pee Orania. No Meſſikaſ: pahr dumpoſchannoſ.

Jaunalahs ſinnas.
Kā Latweeſchj, Libwi un Jgganni dſimtbuſchana krittuschi. Urbilde Warraidoſchju Sanderu ſungam. Rabds wahrds par jauno labbatas ſingu grammatiku no G. F. Schönberga. Rabbibaſ un zittu prezzu ſirgu. Keeliſtumā. Grehtu dubiſs. Ahira wahrds. Sobhugalla nebbetaſ peedſihwojumi.

Geſchſemmes ſinnas.

No Miſgas. Pahr muſſu Augſta Kunga un Keisera reiſoſchannu awiſeſ rakſta tā: Keiſera lihdj ar Leel-ſirſtu Wladimir Alekſandrowiſch ar damppluggi Tigr no Saltas nahſdamſ 24tā Oktober puſſdeenā pulſſt. 1 eereiſoja Ddeſſā, no kurreneſ attal pulſſt. 5 pa dſeſſu-zeſku reiſoja tablaſ un 25tā Oktbr. pulſſt. 12 duſſdeenā eebrauza Kijewa, no kurreneſ pulſſt. 2, 40 min. pa Kijewaſ-Kurſkaſ dſeſſu-zeſku attal tablaſ reiſoja.

No Miſgas. ſau no 24taſ Oktober d. pee mums eefahla ar ſammanahm braukt un ledduſ raddahſ daugawa; arri ſalla parahdijahſ lihdj 5 grabdeem ſtipra. Bet pehz pahri deenahm attal leetus bija ſlaht.

Muſſu darba-nammā, tur ſchahdi tahdi deenas-ſagki un tuwaku ſweedru riheji teel eeflohdſti, ar pahrtikku un darbu apgadati, un pee darba un gohdigaſ dſihweſ raddinati, — tur ſchinnis deenas

iſzehlahſ kilda un dumpis. — Namma uſraugam bij peedohts jaunſ palihgſ, ka lai warretu labbaki tohs nedarbneekus uſluhkoht, bet taſ ſcheem nebij wiſ pa prahtam, redſedameem, ka wairſ ne azzu-mirkli nedabbuſchoht ſlintumu lahpiht. Tadeht 3 no ſcheem, labbi ſinnadami, ka namma waldiſchanaſ maſ ſpehka, ſazehla dumpi, negribbedami ſtrah-dahſ to winneem eerahditu darbu. Kad 3 no ſcheem tikka apzeetinati, tad tee 5 pahrejee palikka wehl tahdi paſchi nebehdneeki un tad waklara no tuwa-lahſ ſeſchaſ palihgi tikka atſaukti, tad arri ſchee newarreja nelo eepheht, jo nebehdneeki no augſchaſ teem ſweeda wiſſu wiſſadaſ mahju-lectaſ, ko tik atradda. Kad ar labbu ar nelo newarreja iſdarriht, tad at-nahza polizei-meifterſ ar wairat ſaldateem, no ka ſchee tad ſabehga darba-iſtabā, iſ kurreneſ tikka ſa-nemti zeet un uſ pilsſehtaſ zeetumu noſuhtiti. Pee iſmekleſchanaſ atraddahſ, ka no teem 23 wihtree-ſcheem, kaſ tur darba-mahjaſ nodohti, 11 dumpo-juſcheeſ.

20. Oktober waklara waktmeifterſ Roſenblatt eerau-dſija, ka weenſ no zeetuma iſbehdſiſ ſinnamaſ blehdſi, Kalniſch wahrdā, ar lahdu ohtru kophā no ſchenka iſ-nahziſ, eefahpā ſuhrmanna wahgōſ. Waktmeifterſ teem pakkaſ dſihdameeſ, eefehdahſ ar taiſ wah-gōſ, un pawehleja uſ polizeju braukt; bet te Kalniſch tam 2 reiſ ar piſtoli eefchahwa un wairat reiſeſ ar naſi duhra. Bet kad Roſenblatt neatſtahjaſ wiſ un pehz palihga ſauza, tad Kal-niſch tam no naggeem iſſprukka; tomehr waktmeifterſ neatlaiddahſ, bet ar kwartalneeka Spliet, waktmei-ſtera Schilinski un gardowoja Salka palihdſibu

raifboimeeku aikal fagrahba un us zeetuma nammu aismwedda. Waktmeisters Rosenblatt lohti nahwigi bij eewainohts, fa to waijabseja us spittali west, fur treschâ deenâ wianu Widsemmes gubernators v. Lysander kungs, landrahts v. Kahlen un polizeimeisters Plato apmekleja un ar 35 rubteem apdahwinaja. Urri zitti labdarrigi zilweku draugi wahjam falikkuschi 490 rubtus. Taggad dsirdam, fa eewainoto buhschoht gan isahrsteht.

No Allukfnes draudses. 4tâ April f. g. të tiffa noturreta pirma sapulze tai 26tâ Merz 1869 g. eezeltai „lassifchanas-beedribai,“ par pawairofchanu; no schahs pirmas sapulzes eesahloht taggad tahdas sapulzes ik mehnesi weenreis teef noturretas. Beedribai schim brihscham irr 400 lassifchanas-grahmatas, kas malka libds 90 rubtus. Schi lassifchanas-beedriba pehzal gribb peenemt to wahrdu „labdarifchanas beedriba,“ un tai buhs trihslahrtigs mehrkis, prohti 1) ar derrigu grahmatu lassifchanu gaismu isplattih; 2) Deewam patihlama laifa-laweschana ar derrigahm rumahm un skunstigu dschedachanu, un 3) no beedribas-lahdes nabbageem flimneefcem palihdseht ahrstejamas sahles jagahdaht. — Beedribas beedri par grahmatahm, kam weens rublis wehrtibas, malka par lassifchanu 5 kapeikas un nebeedri 10 kap., bet bahrinu un nespehjneeku behrni dabbu grahmatas preefsch lassifchanas bes malkas.

Muhsu scha gadda plahwums bij pufslibds labz. Dahrsa-augtu, ta ahbotu un ohgu gandrihs ne kahdu nebij; tapat arr kahposti tit rettam ween irr. Rudfi un meeschi bij plahni auguschi un mas iskuls; ansas irr gan labbas, kartuppeli un limi pahrafai dalkai irr labbi auguschi. Abolinsch un feens bij brangi audsis un rittigâ laifa tilla noptauts.

G. R—j—a.

No Rubbenes. Behdigs gaddijums. Schinnis deenâs irr weens schahs draudses lohzeffis ar sawahm fehlahm us kohpmanni braudams no nejauschi zekâ nofists tizzis, zaur to, fa kahds ar divi wesmi linnu tam garram brauzis, pats us preefscheja wesma fehdedams to sirgu gan garram pagreests, bet ohtris sirg, kas bijis palkatâ peeseets, fehlineekam ta rattôs eelebrees, fa wesmu apgahsis un wihrs, kas sawam wesmam grahwa puffe libdsahs gahjis, laifam wesmu no gahschanahs gribbedams atturreht, tam grahwi appatschâ pakrittis. Lai gan tuhlin tantini peestrehjuschi, wesmu norahwusch, tad tomehr nau isdeweess nelaimigo isglahbt; tas us reis irr bijis pagallam. Zekâ brauzeji, leezeet scho notikumum wehrâ un tohpat zaur ohtra nelaimi gudri. J. G.

No Wentespils, Kursemmê. No turrenes raffta: preefsch 10 gaddeem, 8tâ November 1861 effoht wianu andeles pilsehtâ eetaifihits telegrafa statstons, kas daudj pee ta palihdsejis, fa andele un fuggofchana gahjuschas wairumâ. Pa teem desmit pagahjuscheem gaddeem Wentespils ar milsu sohleem

effoht gahjuse us preefschu wiffadâ labbumâ un muitas eenemfchana gaddu no gadda effoht wairojusehs tapehz, fa pa telegrafu latru reis ahtri warrejusch andeli norunnah. Ladeht effoht wehlejams, fa Wentspille ir turpmat labflahschana un leelumâ pee-augtu.

No Jggannu semmes. Breesmiga nelaimie notikkufe Gijeser muifchas pagastâ, Weiffensteines draudse. 15tâ Oktober tur nodegga mahja, fur 4 behrni libds leesmas sawu gallu atradda. Peezi pee-auguschi zilweki, kas tohs nelaimigohs gribbeja isglahbt, pafchi til neganti fahedfinajahs, fa weena jeewa 17tâ Oktober zaur degguma wianu nomirra, lai gan ahrstefchana netrukfa. Staidrakas sinas pahf scho nelaimi wehl naw nahkuschas.

No Pehterburgas. Awises „Kreewu pasaule“ dau-dsinaja, fa semneeki Wolgas apgabbalâ zerrejusch, fa Keisers buhschoht atreisohht un winneem jaunus semmes gabhalus isdallih. Ra schi isdaudsinafchana nebijusch neeki, to israhda waldischanas awise, fur ta lassams: Simbirskâ tiffa 28tâ August, kad augstais Keisers to kristigas schehlastibas beedribas patwehruma mahju tur apmekleja, us Keisera pawehleschenu fa-aizinati pagastu wezzalee no Keisera muifschahm, jo turrenes gubernators bij Keiseram stahstijis, ta Keisera muifschu semneeki weenadi luhdsotees, lai teem dohdohht tahs „Keisera sohltas deffetines semmes.“ Augstam Keiseram schahda sinna nepatiffa wis un pawehleja semneekem fazzih, fa teem nehahda teefa ne-effoht pehz tahs Keisera deffetines, luhgt, bet fa teem japaflausa teem dohteem lifkumeem, jo zittadi tiffchoht strahpeti.

Augstais Kungs un Keisers, Kaukasiju apreisojis, wiffaugstaku pateizibas-rakstu peesuhthjis Sawai Keiseriskai Augstibai Kaukasus pahrwaldineekam Leelfirstam Michaelam Nikolajewitscham. Schinni rakstâ augstais Keisers peeminn, fa 1862trâ gaddâ Winsch Sawu brahli, to Leelfirstu Michaelu ezehlis par sawu weetneeku Kaukasija un par augstalo pawehletaju pahf wiffu Kaukasijas karrarmiju un Winnam ustizzejis pahf wiffas tahs semmes labflahschenu gahdaht. Pehz Kaukasus karranobeigfchanas 1864tâ gaddâ, atkal jauni gruhthi darbi peenahkuschi, to semmi pawiffam peedallih paschâ walstei klahht un tahs turrenes tautas us meerigu, gohdigu dsihwi waddih. Augstais Leelfirsts to gruhthibu esfoht pilnigi saprattis un ar wiffslabbalo apsinnafchanu ruhpejees wiffu labbi jo labbi isdarriht. Winsch sinajis preefsch wiffahm leetahm padohmus atrast un wiffus darbus ta waddih, fa tahs kalnu tautas gruntigâ lahrtibâ eewadditas, fa tahs warr zittu Kreewijas eedshwotaju pehdahm palkal eet un wiffâ labbâ atshfchana peenemtees. — Taggad Keisers pa Kaukasiju reisodams, effoht apraudsijis turrenes karranpuhtus un wiffas zittas eeriktes un atraddis, fa pahf wiffu warrejis preezatees un pilnâ meerâ buht, jo Leelfirsts effoht Winna nstizhibu un

prabtu pilnigi peepildijis un t. pr. Atkal Kaukasijā atstādams, augstais Kungs un Keisers, ar firdspreeku augstam Leelfirstam Kaukasus pahrvalditajam warroht firsniņu pateizību fazzibt par wiffu to rebsejis un pee ka nomannijis, ka Leelfirsts ar pilnu uszihtību ruhpejees un gahdajis pahr tahs Winnam ustizetas semmes un ta winnam padohita farra-spehlu labklabshamu. — Scho rakstu augstais Kungs un Keisers isdewis Poti pilssehta, 28. September f. g.

Augstais Leelfirsts, Kaukasijas pahrwaldineeks atkal pateizees wisseem faweem palihgeem pee scha leela darba, ka generateem, palkawneekem, wissadeem offizeereem, unteroffizeereem un zitteem, peeminnebams, ka zaur winnu palihdsibu Winsch effoht tizzis pee ta gohda, Augsta Kunga un Keisera pateizību eemantoht, un t. pr.

No Moskawas. Schē leeliski fataisahs, nahkoseha gaddā 30tā Mai swinneht to deenu, kad preeksch 200 gaddeem Kreewusemmes pirmāis Keisers Behteris tas Leelais peedsimmis. Tai paschā laita Moslawā noturrehs leelu politehnisku, tas irr wissfadu skunstes un un ammata-darbu israhbischanu, us ko jau taggad teel aizinati wiffi tahdi skunstneeki un ammatneeki, kas pee schahs israhbischanas gribbetu beedrotees. Us preekschu schinnis lappās pahr to dohsim staidratu simu.

Ahrsemmes sinnas.

No Wahzsemmes. Minchenē pilssehtas waldischana apnehmuschs, taggad augstakās meitu-skoblās nekahdus tattoliflus tizzibas mahzitajus ne-eelikt par slohlotajeem, jo tee garrigneeki, kas winnus schahdā ammatā warretu eeswehtiht, wiffi effoht tahdi, kas tam nemaldibas hauslim padewuschees. — Wezzkatofu fapulzes arween teel schur un tur noturretas. No pahwestneekem is basnizas draudses ischekirti preesteri wezzkatiofeem tur Deewa-wahrdus, nelo nebedadami pahr tahdu aisleegschanu. Klausitaju teem effoht papilnam, kas nebuht nerechkinajohht pahr winnu ischekirschanu. — Pahwests nesenn Rohmā runnu turredams, atkal gauschi schehlojees pahr to leelu netizību, kas basnizas gohdu un warru masinajohht.

No Ehtreikijas. Ehtreikija, ka simam, jauna ministereja eetaisijusehs grahfa Kellersperg waddischana. Bet nu arri Beists, walsts kanzleris, effoht atteizees, isrummadamees, ka winna wahja wesseliba to ammatu wairs newarroht panest. Stahsta, ka nu Ungaru ministerijas preekschneeks Andraffi nahschohht winna weeta. Tad lalkam schim no Ungarijas ministerijas buhs ja-isstahjabs, jo Ungari jau tā winnam bij par kaunu nehmusch, ka winsch Ehtreikijas darrischanas ar fawu padohnu bij eemaisijees, tizzedami, ka nu Ehtreikeem arr buhschoht warka, Ungarijas darrischanas eejauktas. Kellerspergis gan teizees, ka buhschoht Tschekus fameerinahht un keisers arr to wehlotees, lai til Tscheki fawus weetneekus suhoht us walsts runnas deenu. Bet Tscheki jau

ka paredsedami, ka Wahzeeschi winneem newehleschoht, pee fawus paschas waldischanas tift, to til tohti kahro, fawus weetneekus nesubtijus, i wis.

No Franzijas. Woi Franzija kahdu reis ihstent meerā paliks un kad tas buhs, — to Deews ween sim. Taggad winneem irr republikas waldischana, ka jau agrafos gaddos arri bijuse un ilgi nepastahwejuse, — woi ta schoreis ilgal pastahwehs? Wezzu waldineeku partejas nestahw meerā: Bourbonisti, Drleanisti un Bonapartisti wandahs un strahda weenu-mehr, katriis us fawu pufi greehdams kauschu prabus un schee, ihpaschi Bonapartisti, to darbu strahdajohht itt drohschi, dumpigu rakstu bakkus subtidami atkal faweem paligeem zittās weetas, jeb, ka salka, roht pa rohtai arween tahlak, kur wiffur jau kahdi irr, kas tohs fawemm un kauschu starpā iskaisa. Tohs peenehs arri saldaceem, bet sinnam, til tahdeem, no ka jau sim, ka tee us keisera Napoleona pufi, un scheem arri schahdi raksti fleppen jalassa, jo republikas usraugi kasarmes tohs walte. No tad ar scheem raksteem kaudihm stahsta? Nu to tad lai zittu, ka to, ka labbi teem buhschoht, kad Napoleons atkal tikschoht pee waldischanas, ka winsch kaudim dauds nastas weegloshohht, kahdā gohdā fawus draugus eezelschoht un t. j. pr. Ihti falkohht, winneem teel apsohlita laimiga dsihwe, kad til us to stahweschoht, lai Napoleons atkal teel par keiseru Franzija. Bet zil maj zerribas Bonaparteem ailek, to jau prinzis Napoleons peedshwoja, zaur Franzija reisdams. Tapat strahda tahs zittas partejas arr preeksch faweem printscheem. Kur nu tahdā semme jeb kurra waldischana warr us ilgu un pastahwigu meeru zerreht! Wehl zittas awises sinno tā: Prinzis Napoleons effoht reisojis us Korsikas fallu, kur Ajatschijo pilssehta draudjes rahte tikkuse wehleta un zerrejis, ka tas, tur ka fawā zilts pilssehta, tikschoht wehl wehlehts tai rahtei par presidenti, — bet tā neisdewahs wis. Keisers Napoleons tam lihds dewis runnu, ka us kaudihm runnahht, — ja par presidenti buhtu tizzis, un schi runna bijuse tahda, kas buhtu dauds eespehuse, Napoleona gohdu pa-augstinahht un republiku wiffā Franzija satrizzinahht.

Pahgahjuscha karrā Frantschi arr to mahjijuschees atsiht, zil slitti, ka winni nemahloht arri zittas wallodas. Lihds schim tee bij nesim zil lewri bijusch, us fawu Frantschu wallodu, dohmadami, ka zittas wallodas nemas wairs newaijagohht. Zaur schahdu nelectigu leelibu teem ahrsemmes buhschanas palikuschas nepasihstamas. Taggad tee wiffu buhtu ar rohtahm fagrahbuschi un, ka jau agrat effam stahstijusch, farra-ministers pawehlejis, ka wisseem offizeereem buhs arri wahziffi mahzitees. Winni gribboht taggad wiffas wairak wehrā nemmamas Wahzu sinnaschanas fawās slohlās eewest un mahzibt un t. pr. Ehrmigi gan, — Wahzeeschus nebuht wairs newarr eeredseht, bet Wahzu gudribas gribb mahzitees. Pahr weenu tahdu Wahzeeschu eenhodescha-

nas nicki kahda awise stabsta tà: Parihneeki labprahnt dferroht Baireeschu allu, — bet kad nu Bairija irr Wahzsemme, kas winneem til atreebiga, tad no pagahjuscha farra-laika Parihneekem tas allus dikti atreebees, nesmekkoht lahga. Tapeh; kahds Parihses trakteerneeks isdohmajis sawadu stikki, tà Baireeschu allu atkal gohdà zelt. Winsch islaidis tahdu stanu, ka pee winna warroht dabbuht gabhdu Sweedrijas allu. Un luhf' nu, Parihneeki pulkeem steidsotees turp dsert to paschu Baireeschu allu, kas tillai nosaufts ween par Sweedrijas allu un tas teem atkal itt labbi smekkoht.

No Italijas. Daudsina, ka lehninsch ohtrà nedekà Nowembera mehnesi us Rohmu nahkschoht un ilgatu laiku tè usinneschotees. Kapeh; lehninsch pawiffam us dshwi wehl tur neatnahsoht, tas effoht zaur to, ka schai jaunai galwas pilssehtai wehl trubhstoht ta ustizziba, ka warreschoht ilgi pastabweht. Preesteru draugi lehttizzigeem Rohmeescheem eestabstoht, ka lehninsch negribboht wis Rohmà nomestees us dshwi, jo winsch sinnoht, ka pa ihfu woi ilgu laiku Frantschi winnu no schahs muhschigas pilssehtas atkal isdshschchoht. Schahdas sinnas un eestabstischanas apstiprinohht arri tas, ka newarohht preelesch Rohmas sadabbuht derrigus pilssehtas waldineefus un t. pr.

No Turzijas. Tunis walste Afrikà, tà jau sinams, stahw sem Turlu sultana wirswaldischanas, tà wiffas zittas Nuamedaneeschu walstes, jo tahs sultanu turr par waldineeku pahr wisseem tizzigeem. Taggad sultans Tunijas waldineekam jeb Bejam pasluddinajis, ka winna waldischana arween tam pirmdsintajam paleekoht mantojama un ka winnam tahs gadda nodohschanas teekoht atlaistas, laudihm par labbu. Schahds labbums winnam til ilgi ween rowehlehts, lamehr turreeschotees pallausigs sultanam. Domehr ar ahrsemnju waldischanam Bejam n wo brihw nekahdas politikas leetas darbotees.

No Persijas telegrafs sinnas neffis, ihpafchi no Ispahan pilssehtas, ka bads tur augoht augumà. Ispahanà ween baddu zeefchoht 20,000 Perseeschi, 500 kristiti zilweki un 1500 schihdi.

No Seemet-Amerikas. Sabeedrotu walstu presidentam Grantam 2500 Utah walstes seewas pefubhtijuschas scheschlofchanahs-raftu, zaur ko tahs luhds, lai sawalohht tohs nebehdigus offizeerus, kas winnu gohdigu, darbigu un laimigu draudsi gribboht pohstihht. (Tee laitam irr tee wihri, kas aissuhstitti tur to nekahrtigu dshwi sawaldihht.) Winnahm nemas ne-effoht pretti, bet patihhoht, ka winnu wihri wairaf seewas turroht.

No Mexikas. Mexikaneeschu wezzais dumpofchanahs gars wehl naw isnihzis. Is Mexikas pilssehtas 2trà Oktober raffta tà: pilssehtà patlabban bij affinains dumpis. Waffar peh; pufsdeneas kahdi 400 wihri pa dalkai schandari un pa dalkai farra jahneeki, uskritta zikkadelei un tur eelschà apzeetijnajahs, pee ka teem palihdseja 800 zeetumneeki, ko

schee atswabbinaja. Dumpja waddoni bij tee generali Negrete, Toledo, Riveras un Schawarria. Bitti pahrejee schandari palikka waldischana padewigi un ar teem generali Rocha, Alatorne un Aleksander Grazia krittà dumpineekem wirsù un pufsnakti ar sturmi teem atnehma zikkadelei. Tee fchetri dumpja waddoni bij isbehgusch. Kad zikkadele bij usnemta, tad notikka leela kauschanahs: dumpineeku offizeeri un scherschanti tikka nokauti, tàpat arri to atswabbinatu zeetumneeku waddoni. Lihds pulksten 10 schohriht bij 250 saldadi un zeetumneeki noschauti. Gubernators Kastro dsinnahs paffat dumpigam generalam Riveras, bet schis winnu nokahwa.

Jaunatahs sinnas.

No Mihgas, 29. Oktober. Waldischanas awise sinno, ka augstais Kungs un Keisers 27. Oktober pulksten 11 preelesch pufsdeneas sweits un wessels pahreisojis Zarstojes-Selà.

No Berlines, 28. Oktbr. (9. Nowbr.). No Wihnes tè sinno, ka grabhs Andraffi sawas darrischanas kahdam zittam usdewis un pagaidam usnehmis grabfa Weista ammatu. Weistu daudsi noschelojoht. — Agratas sinnas falla, ka grabhs Andraffi wehl effoht til tà us prahteem, woi Weista weetu peenemt, jeb ne. Ja winsch to nepeenentu, tad laitam grabhs Lonai dabbuschohht to weetu.

No Berlines, 29. Oktbr. (10. Nowbr.). Schobeen tè atklahj Wahzu tautas dseefmineela Schillera peeminnasstabbu. Pats Keisers pee schahs zeremonijas irr klah; laits irr fohti jauks. Leelfirstene Helena Pawlowna lihds parihtdeenai paliks tè Berlinè. — Grabhs Andraffi Wihne, Weista weetu eenemdams, isfazzijis, ka winsch eefchoht Weista pehdàs. — Kellerspergim neisdohdahs beedrus sadabbuht.

No Wihnes, 29. Oktober (10. Nowbr.). Keisers pats rakstijis grabfam Weistam to atwehleschanu, ar to winsch to, wahjas wesselibas deht, atlaish no walsts-kanzlera ammata, walsts ahriku buhschanu un keisera namma ministerijas, tam par winna ustizzigu ammata waldischanu frsnigi pateidams un to us wiffu muhschu eezeldams par beedru pee walsts padohmneeku teefas.

Kà Latweeschi, Lihwi un Iggauwi dsimtbuhschanà krittusch.

(Stattees Nr. 24. p. g.)

Ar schahm sinnam pehrnà gaddà weeru mettam tapeh; ka usnahja starp Wahzsemmi un Franziju tas nitnais karschs; farra sinnas lassitaji pahr wiffahm zittahm wairaf lahroja un tapeh; schahs gan mas buhtu wehrà nehmuhschi.

Redakzija.

Lihds schim ihfumà effam isstahstijusch, tà ta dsimtbuhschana schè iszchlusehs, bet nu arr' drufzin jarunna pahr to, tà schi dsimtbuhschana nodibbinata un wairumà gahjuse.

Arri seemefa tautas, kas Rohmeeschu walsti is-pohstija, daschòs aprinkòs wehrgu buhschanu eetaifija, bet tee bij rupji pagahni, kas mahzitus laudis un arri kristitus uswarreja un til tur wehrdsibu eewedda, tur laudim jau labbaki klahjahs. Tàpat arri Nuamedaneeschu sawu tizzibu isplattija ar sohbenu; bet kas to to tizzibu peenehma, tas palikka winnu lihdsbeedris, dabbuja wiffas rektes wirs semmes un to peefohlischanu, ka pehjak parabihse aissnahkschoht. Bet bistaps Alberts darrija pawiffam

ohtradi. Winesch to swehtu tizzibu, kas mahja wif-
sus zilwekus la brabus mihtoht, turreja par eemeslu
un sawas tautas gaischaku sapraschenu par eerohzi,
ar fo peežas brihwas tautas wiffu-grubtakâ wehr-
dsibâ nogremdeja. Winesch Rihgu dibbinadams fa-
weem frusta-karrotajeem un wehlat sohbianu brachteem
semmes gabbalus peeschirdams, arri tohs laudis,
kas tur dsihwoja, winneem par pilnigu dsimtu ih-
pasehumu atwehleja, kad tif schee turpretti apneh-
mahs winnu palkausiht. — Sinnams, ir pehz teem
ta laika Wahzsemmes liffumeem winnam neubht
nebij ta waffa, tâ darriht un tomehr winesch to dar-
rija. Tiffai pehz kahdeem 20 gaddeem — 1224tâ
gaddâ — Rohmeeschu tehniensch Indrikis VII. winnu
pazehla firstu kahrtâ, un tad tif winnam bij ta
waffa, semmes zitteem isdalliht.

Tâpat arri winnam schahda waffa nebij wis no-
wehleta no Rohmeeschu basnizas woi arri no walstes
walbineekeem. Gan reisu reisahm schee Alberta cerik-
teschanas apstiprinaja, bet diwas dokumentes jeb pa-
wehles no ta laika israhda, ka abbi schee walbineeki
naw wis wehlejuschi zaur tahdahm eeriktehm schahs
semmes kauschu brihwibu un mantu aiskahrt.
Pahwests Gregors tas IX. sawâ rakstâ zaur sawu
wehstneeku Wilhelmu no Modenas, kad to ohtreis
us Widsemmi suhtija, 1238tâ gaddâ Albertam rak-
stijis tâ:

„No Tawa sinnu-raksta redsu, ka tee pagani
(Widsemme) preesch sawas kristischanas bijuschi no
kalposchanas brihwi laudis, bet ka juhfu brunneeneeki
un zitti tâpat pafaulneeki lâ arri garrigneeki, tohs
taggad kristitus luhkojohht wehrdsinaht un teem winnu
mantu laupiht. Tadeht lai winneem taggad kristi-
teem kuhdameem neklahtohs flittati, nekâ kad winni
wehl pagani bija, es tew pawehlu, to nepakaut; ka
tee jauni pee tizzibas atgreestee teel jeb lâ apgrub-
tinati un tohs, kas tâ darra, tad buhs sohdiht ar
basnizas sohdiham. Bet ja tee pretti turretohs,
tad es-teem neween winnu brihwibas un waffas at-
rauschu, bet teem arri pawehleschu, no Widsemmes
pawiffam aiseet.“

Wehl spehzigaku patwehruma rakstu preesch teem
apgrubtinateem ap to paschu laiku atsuhthija keisers
Friedrikis II., kas tâ skanneja:

„Mehs effam dsirdejuschi, ka Widsemmes, Iggau-
nusemmes, Sengalles, Pruhstijas un zittu aplahrteju
weetu eedshwotaji baidotees kristigu tizzibu usnemt
tadeht, ka winni lihds ar to tizzibas peenemschenu
saudeschoht sawu brihwibu un palischchoht par wehr-
geem. Lai nu newarretu tâ nolift, tad Meh's wif-
sus un ikkatru, kas kristigu tizzibu apleezina, lihds
ar wiffu winnu peederrumu jeb mantu nemmam
muhfu un muhfu walsts patwehrumâ un ihpasehâ
aisstahweschana un zaur scheem raksteem winneem
un winnu mantineekeem us wiffum nahfameem lai-
keem nowehlejam un dohdam pilnigu brihwibu
un wiffas rektes, kas teem bijuschas, pirms

kristigu tizzibu peenehma. Meh's tohs arri at-
swabbinam no kalposchanas un wiffas zittadas teesu
padohschanas prett tehneem, erzogeem, firsteem,
grahseem un zitteem leelungeem un zaur scho rakstu
nosakkam, ka winni tiffai tai swehtai mahtei basni-
zai un Rohmeeschu walstei irr pawalstneeki, lâ zitti
walsts brihwi laudis. Lai neweens ne-eedroh-
schinajahs prett scho patwehruma liffumu winnus
apgrubtinahht, waijahht, woi winnu meeru trauzeht.
Kas to eedrohschinajahs, tam lai irr sinnams, ka
winesch muhfu un walstibas bahrgas dusmas few
uskraus un t. pr.“

Daschi rakstneeki wehlatôs laifôs darbojuschees to
wehrdsibas buhschenu aishildinaht, jo ta laika gars
jau tahds effoht bijis; bet tas jau irr tas nepeedoh-
dams grehts, ka Alberts ta laikam labbakam garram
neganti pretti strahdajis. Diwpa desmitâ gaddu sim-
teni wiffas waldischanas Rohmeeschu semme un
Wahzsemme ihpasechi us to dsinnahs, wehrdsibu is-
nihzinaht, semmakahs kauschu kahrtas atswabbinada-
mas un us daschadu wihsi tahs pazilladamas, zaur to
walstes stiprakas padarridamas, lai tahm winnu
leelungu un masaku walbineeku palihdsibas katrâ
leetâ newaijadsetu un tee tif dauds nekahrtigas wak-
las newarretu no winnahm prassiht. (So kad patte
waldischana mahja, tad tai palihdsiba jamefle pee
faweem spehzigeeem pawalstneekeem un teem jadohd
par to tahdas waffas, kahdas tee pagehr.). Ap to
pasehu laiku wairakahs pilsehtas Wahzsemme swab-
babibu dabbuja. Worms pilsehtâ fweineeki dabbuja
ihpasecha ammata wahrdu ar sawadahm rektehm un
Speijeres pilsehtâ 1112. gaddâ dsimtkaudim at-
wehleja palift par brihweem birgereem. Un nu
simts gaddus wehlat no schahm semmehm atnahza
Alberts scheitan peežas brihwas un laimigas kauschu
tautas, zaur wiltu, un warras-darbeem wiffdsikkakâ
wehrdsibâ grubst! — Tâpat lâ toreis Albertu, arri
wehlatôs gaddu simtens tohs wehrdsinatajus ne-
kahds laika gars newarr aishildinaht. Ir tas ne-
warr Albertam derreht par aishildinasehann, kad
gribbetu fazzihht, ka winesch papreesch to newarreis
sinnaht, ka tahda wehrdsiba iszelschotees zaur to, ka
winesch faweem palihgeem semmes gabbalus ar kau-
dihm schinkojis, jo winesch pats ar sawu preesch-
sihmi ihsti tahdus warras-darbus eerahdijis. Kun-
zis Meindorp, 1200tâ gaddâ ar pulzinu apbrun-
notu wihru gabja us Ischkilli, kas winnam par
dsimtu ihpasehumu bij eerahdita. Lihwi, kas patlabban
to pilli bij eenehmuschchi, meerigi tohs eelaida eelschâ.
Kunzis ta apgabbala wezzajohs sawauza lohpa un
teem pasluddinaja, ka Alberts ar sawu pulku nah-
koht schur, gribbedams tehwischi ar winneem sarun-
natees. Lihwi pahrt to fabihjuschees, aishelga pro-
jam. Biskaps Alberts, lai gan taggad bij paschi
meera laiki, liffa winnu labbibu sawest sawâs ma-
gasinâs, fadedsinaja winnu zeemus un dsinnahs behg-
dameem palkat lihds Seelwahrdi, tur winesch to pilli

pahrsteigdam's usnehma un faweem diweem paligeem nodewa; tad ar to apgabbalu darrija tapat kà Zfch-killè un behgdameem paffat aisdennahs libd' Wis-frautli, fo ar sturmi usnehma un lifka fadefsinah't. Dè tad beidsot wiensch teem aplaupiteem un ispohtiteem darrija sinnamu, fo wiensch ihsti gribboht, prohti, lai tee bes ta desmita, fo tee no fawas lab-bibas winnas dohdoh't, tahdu paschu nodohschanu arri wiina diweem palihgeem maffajoh't un lai teem kà faweem lungeem klaufoht. Zittu reis, kad bij eedohmajees fawu pilsfchtu (Nihgu) plafchafu darriht, wiensch kahdà ribt' ar garrigu prozefionu is-gahja us tuhweju Lihwu zeemu, to weetu eefwehtija un turrenes eedfihwotajeeem pawehleja, lai tee fawas mahjas noplehshoh't un usmettoees fur zittur. Kadh's muhks no ta laika rakstijis, ka Alberts teem zittur semmi eerahdijis, lai tizz, ka effoh't teem flahdi at-libd'finajis. Woi tad winnam schè bij fo doht tahda semme, kas Lihweem pascheem jau nepeederreja? Un kas gan winneem atlibd'finaja tahs puhles, famehr tee zittà weetà eetaifijah's?

Tà tad gan biflaps Alberts bijis tas ihsten: wainigais, kas muhfu semme dibbinajis dsimtbuhfchanu libd' ar wiffahm tahm nastahm un gruh'tibahm, kas ar dsimtbuhfchanu beedrojah's. Labbu peemianu gan wiensch naw few atstahjis; — mehs tillai to war-ram wehleht, kaut Deems winnam to buhtu pee-dewis, fo tas fawà neapdohmibà isdarrijis.

(Us preefschu wehl.)

Atbilde Warraidohschu Sandera tungam.

(Stat. Nr. 42. Beigum.)

Kad Zuhfu rakstu tahlat lassu, tad man teescham jabrih-nahs, kahdus, spreedumus Zuh's, W. Sandera f., man pawehlat parastih't! Gribbu schè kahdus usfihmeht: Zuh's gribbat lai es apleezinu, ka tee flaweni wallodneeki til Leifschu wallodu ifdaubfina, bet ne Latweeschu, lai es apleezinu, ka Latweeschu wallodai nawa ne kahdas dallas pee Leifschu wallodas flawas, lai es apleezinu, ka deefgan jau preefsch' Latweeschu wallodas padarrihts, ka til weenu stundu par neddelu ar to darbojah's Latweeschu seminaristi, lai es apleezinu, ka pehz mannahm dohmahm weena alga, zil ilgi fo mahzah's. Zuh's gan daudj fahrojat; bet kas wiffu dohs, fo zilweks gribb! un kaut Zuh's, gohd. W. Sandera f., gan til laipnigi effat bijuicht un manà weetà jau parastihjuicht, tad tomehr nenemfat par launu, ka es schai laipnibai pretti turrohs un to no Zums man ar warru usspeestu missefchanoh's no fewis raidu. Negribbedams zeen. laffitajus wahrfinah't, schè til peerahd'fchanas pehz weenu Zuhfu spreedumu pahrrunnafchu: Kurrà weetà es esmu faz-zijis, ka deefgan jau preefsch' Latweeschu wallodas padarrihts, ka til ween stundu par neddelu ar to puhlejah's Latweeschu seminaristi? Wai ar to, ka es brih'nijoh's, ka G. f. scho stundu nosau; par wiffu Latweeschu launa stundu? Wai ar to, ka es esmu leezinajis, ka weenà stundà par neddelu ar to warr mahzitees? Zuh's gan launodatees, ka es eedroh'schinajoh's fazzih't, ka Latweets esmu; bet tas tà paleef, jo es esmu Wid-semmes Latweets, to ar illatris leezinah't, kas manus wez-zafus un manni pasfih't, un zittabi, kà Widsemmes Latweefchi runna, es Latweeschu wallodas nemah'tu.

Kas Zuh's effat un bijah't, famehr fawu leelu un swar-igü fchetrgaddigu darbu pee Latweeschu wallodas ar „neapnik-

fchanu" un „nepeelufschanu" usnehmah't, to es nesinnu. No Zuh's par Alexandra Gymnastju leezinat, tas jau tà buhs un warr buht, jo tur warrbuht rassees arri tahdi ftohleni, kas fawà muhshà latwifki naw runnajufchi nef mahzjufchees. — Wanna mah'te, kà wiina Zums to wehl warr leezinah't, wairaf kà 10 stundas par neddelu ar manni nodarbojah's, famehr til tahlu dabbuta eelaufiht, ka pats warreju jah't lassih't un saprast un famehr zaur pagasta- un draudses-ftohlu tittu, tamehr wiffas stundas par neddelu bija latwifki.

Gallam tuwojotees effat Zuh's, gohd. W. Sandera f., ittin kà karrà, tohs stirafus un warrenafus leelgabbalus usweddu-fchi, gribbedami manni gluschi nomah't, ka es wairs newarru ne fchaksteh't, ne grabbeht. Wiffu Latweeschu tautu Zuh's gohd. f., gribbat zelt kahjäs prett Wall. sem. un manni, is-faukrami: Wai tas irr Latweets, kas drih't aihsbildinah't, ka ar ir Deewa luhgichauahm isfenn Latweeschu wallodu! Ar Zuhfu uswehlefchanu es, no Zums til daudsfahrtigi pamah-zih'ts ftohlen's, drohschinajoh's prafih't, ja prafih't ftohlenam irr brihw: Kas irr isfennis is Deewaluhgichanas Latweeschu wallodu? Wai tadeht, ka Wall. sem. rihta-un walfara-luhg-fchanas noteef Wahzu-wallodà, seminaristeeem irr aifseegts Latweeschu-wallodà Deewu peeluhgt? Wai Zuh's til diweis par deenu Deewu luhdsat? Wai to, ka Deews bes mittefchanas jaluhd's, wehl nesinnat? Bet fo es lai nu darru par apmee-rinafchanu, ka Zuh's netaptu no Zuhju behdu milfeem, ka religija, rihta-un walfara-luhgichanas Wall. sem. noturra Wahzu-wallodà, jo prohjahm wahrfinati? man gan sahles irr, bet nesinnu wai Zums palihdsehs. Wai Zuh's, gohd. W. Sandera f., libd' ar G. f., nesinnat, jeb negribbat sin-nah't, ka pee sem. pahrzelfchanas no Walmeeras uf Wallu ta preefsch' wiffas Widsemmes tiffa grunteta un wiffà Wid-semme nedshwo ween Latweefchi, bet arri Zggauni. Ka nu sem., fur diwu tautu jaunelki atroh'dah's, faweenodama walloda preefsch' mahzifchanas nu arri preefsch' religijas, rihta- un walfara-luhgichanahm bija jamelle, wai Zuh's to par wajadfigu turrefat jeb ne! Zggauni nu gan naw Latweefcheem tahdi brahli, kà Leifchi; bet famehr Zuh's, gohd. W. Sandera f., weeneem ohtru wallodu newarrefat usspeest, jeb jaunu sem. zelt, fur Latweefchi ween teef usnenti, tamehr faweenodamai wallodai gan japaleel.

Zuh's, W. Sandera f., jau paschi leezinajat, ka G. f. rakstà til dafch'as pateefibas warr atrast; es nu neefmu tahs dafch'as pateefibas, ja tur tahdas buhtu, par tufsch'eeem apfuhdsefchanas wahrdeem fauzis; bet tahs, pehz mannahm dohmahm, tur atroh'damas nepateefibas. Zuh's prett mannu issazfifchanu, ka G. f. tiffai tuffchus apfuhdsefchanas wahrdeus pajneedf's, effat trihs punktus fewifchki usfihmejuicht, kurrus G. f. par Latweefchu sem. apfaunedameem effoh't peerahd'ijis un uf fo ne wahrda newarrotht atbildeht prohti: 1) Wahzu-wallodu kà mahzibas wallodu, 2) weenu stundu par neddelu latwifki un 3) Latweeschu walloda isfih'ta is Latweeschu jaunelku Deewa-luhgichanas. Negribbedams zeen. laffitajus pee faufeh't, jehitan wehl reis mannu atbildu uf scheem trim puntteem atjaunodams, es luhdsu ihpafchi tohs, kas schinni leetà pateefibu gribb atrast un bes tam ihpafchi Zuh's, gohd. W. Sandera f., atpaffat raufih't uf to weetu, fur es tohs esmu pahrrunnajis un atbidoijis. Tohs zittu G. f. punktus Zuh's ar „un t. j. pr." effat no-fihmejuicht. Kas tee tahdi irr par puntteem. Laifam buhs tahdi, pee Inrreem G. f. peerahd'fchanas truh't! Bet lai Zuh's warretu winnam peerahd'fchanà palihdseht, tad jau kahdus schè usralstu: Kur irr peerahd'fchana, ka sem., draudses- un pagasta-ftohlas noteef ahfifichanah's un nerroschana's? Kur irr peerahd'fchana, ka mehs fawu Latweeschu wallodu un winnas lohpejus „gahnam? Wai Zuh's, gohd. f. ar sinnat, fo tas wahrds „gahniht" pee Widsemmes Latweefcheem no-fihme? Kur irr peerahd'fchana, ka mehs no Latweefcheem at-fchirramees un neeffam Latweeschu tautas lohjelki? Kur irr peerahd'fchana, ka mums naw firds preefsch' tautas? Kur irr

peerahdijehana, ka mehs nepreezajamees un nebehdajamees ar Latweeschu tautu? Dailas issazzijehanas! Wai naw teefa, gohd. Warraidohschu Sandera t.? De man verschinas wahrdi prahda schaujahs:

"Kur wahrdi ween
Ka uppe streen,
Tur darbus newarr atraft."

Pahrbaudat schohs wahrduus un prassat, ka Zuh's spreeschat?
Ka Wall. sem. direktor t. tohs wahrduus, furrus sewim par mehrki lizzis, "las sawu dshwibu neppure, tas to neman-tohs," irr usfizzigi pilbijis, to leezinahs katris, las wiina usfizzibu un usfizzitibu darba redsejis. Ka nu weenam, ta ar darbu aprautam wihram jau agrafi laiks irr alfizzis Latweeschu tautas dseefmas, ne ween falassihit, bet pascham pa leelakai dallai preesch tschetrballigas dseedafchanas jataisihit un drilleht list, to es netizzu. Ka es agrafi, ka Januari meh-ness schahs Latweeschu dseefmas ne-efmu dshredsejis, to luhofu man ta launa nenemt, jo es wairs Walla nebsthwoju. "Smahdeht irr weeght, bet labbat darriht irr gruht," to arr sch'e pee Zums reesam, W. Sandera t., Zuh's ar G. t. nemmat wahrduus un Wall. sem. atstahjat darbus un illatru weeta zitteem darbus usfraujat un leelatees gauschi nifni, ka zitti wehl wissu pehz Zuh'su prahda naw isbarrijuschit. Al tahda brishwiba un lihdsiba, al tahdi brishwprahdigi eestahdijumi, gohd. W. Sandera t.!

Zil ositi es jau eegrimmis, zil mannu pabalstu Zuh's nu effat isgahjuschit un zil rupji es ar saimohit, laupihit, wainohit, neewahit, nizzinaht, un t. j. pr. sawam prettineelam usmahzees un zil mihi Zuh's ar G. t. ar nepateesigeem, neapdohmateem, apstulbis, ahstijehanahs, nerroschanahs, gahnihit t. j. pr., man peeglaudijuschees, par to lai zitti spreesch. Ka pee Zums Latweeschu tautiba, walloda, tizziba un tehwu liffumi netohp zeentti un mihtoti, ta Zums gan ta nelaine notiltusi stary tautas atkrittejeem flucht: muhsu widdu ta naw. Zuh's leezinajat, ka G. t. ar sawu ralsu "par slohlahm" gribbejis slohlahs buhschannu labboht un negribbejis ne tautas audsi, ne Wall. direktori aiskert; bet abbas gribbechanahs gluschi flitti isdeewuschahs. Ka tas warr labboht, kam preesch labbojama nemaj mihsleibahs naw, jo G. t. wahrdi irr ar ruhtumu un pistumu pilditi. Zuh's gan winna starbibu, kurra azzis durahs katra wahra galla, to tas no Baltijas runna, luhfajat, ar aishrahbschannu no rehwihschlas un tautas mihsleibahs, to Zuh's G. t. gribbat peestit, gluddinaht; bet tee franeschi irr par zee-tem un par asseem un newarr tapt nobrankti. Pee Zums mehrkis swehto cerohzi, bet es zittadi dohmaju. Kas mihsle-stitas garrä nesehj, tas teescham prett Deewa liffumeem grehfo un muhscham labbus augtus neredsehs. G. t. pee Wallas sem. arr ne til labba naw mannijis, ka tam buhtu bijis to ar weenu wahrdinu peeminneht. Zuh's gan no winna zeena- schanas prett direktor t. runnajat; bet es ne ar ugguni tahs newarru atraft. G. t. tiffai smahdeht profht. Zuh's manni- juschi, ka tas tal naw pareisi un gribbejuschi zaur to gluddinaht, ka Wall. sem. direktor t., no sawas augstibas, drusku tautas pateizibu fohlijuschit, lai zittu warretu G. t. pasneegt par winna teizamu ralsu "par slohlahm." Sirds un mutie irr aufsta bijuschit, las sch'a wihra slawu irr peeminnejusji; ta wihra, kam laikam gan weens dauwsums buhs, wai Zuh's winnu slawejat moi smahdejat. Kad G. t. jau pelna tautas pateisichannu par scho sawu ralsu, tad drihs pateizibas pelnitaju buhs wairat, ne ta pateizibas deweju. Wises warr gan runnaht par wainahm; bet winnu runnaschannu irr wajag buht pateisibai, jo zittadi tahs nelahda peenahluma nepeepiba, bet tiffai eenaidibas ug- guni sehj.

Es Zums, gohd. W. Sandera t., neleedsu G. t. farrogu nest un negribbu Zuh's no Zuh'su beedreem schkirt; bet kapehz Zuh's man leedjat sem. farrogu aishahweht? Nedohmajat, ka pee Zums daschi teizami wihri un daschi Wall. seminarisji peeder un zaur to Zums balsu wairums leelahs, kas gan wehl naw peerahdijis, ka ta Zuh'su leeta jau irr pateesibas

leeta. Zuh's laikam sinnaht, ka pateesiba negrohshahs pehz mums, bet mums jagrohshahs pehz pateesibas.

Es Zums lauju Latweeschu wallodu ar "neapnischannu" un "nepeeschannu" mihsloht un zeenihit un ja Zuh's gribbat, arr par sawu deewelli usfattiht; bet nelaunsojatees, ka es winnu til ta sawu mahtes wallodu zeeniju. Gahdajat Zuh's par Latweeschu wallodas wairoshannu; mehs ar Deewa palihgu, pehz Wall. sem. padagogitas un methodes muhsu mahtes walloda, Latweeschu tautas paaudsi, zil spehdami aushinasam un pee garrigas gaismoschanahs waddisam, un es tizzu un zerru, ka tahdi arr netruhts, las lihds ar manni atgahdamees wissa mantota labbuma, preeziga pateiziba peeminnehs Wallas sem. niarijahs gruntetajus, winnas fohpejus un wadditajus.

Erdomannis.

Rahds wahrds par janno labbatas singu grahamatiku no E. F. Schönberga.

(Gefuhdits.)

Wissas grahamatu bohdes irr atrohnama un pehtamu ta nesenn Leepaja drikketa jauna labbatas singu grahamatika ar 102 dasch'daschadahm lustigahm dseefmahm un singehm no E. F. Schönberga. Stary tahm pascha isdohmatahm dseefmahm buhtu ihpasehi eewehrojama, ka tahs labbakas schinni grahamatina: "Kurseme mihsa re." pat 1ma nummuri, tad "Tehw'semmé" eesch 2tra nu. a. mura. Atkal japeemin: "Gruntneeka dseefma" eesch N 5. Tad irr grahamatina eeschä, aprakstu dseefmas pahr Dohr- bez, Embohytes un Bauflas pillem, par Leepajas eisenbahni un tautu dseefmas preesch dseedataju beedribahm, ka arri dascha it jauka ganneka, wirts un wehrpejas dseefmina. — Tad wehl schahdas un tahdas lustigas singites. Pehdigi japeemin ta fohscha, labbi is- dewusees dseefma N 102 par muhsu mihtu "flahbu putru" las fahnis leekama tai wisseem patihkamai kartuppeku dseef- mai, (flattees schi gadda Latw. awischu 32ta nummuri.) Jaunai singu grahamatina irr par "fohdolu" listis schis pantinsch: "Lustigs djeedi ta ta swann,

Meschi, grawas kupli stann!

Laj seed tehwu semmite,

Latw'ju tauta, dsimtene!!" — # #.

Rabbibas un zittu prezzu turgus,

Rihga, 28. Oktober 1871.

W a l l a s p a r :			
1/3 tschtw.	1 pudru	kweschu	4 r. 10 f.
1/3 "	1 "	rubu	2 " 60 "
1/3 "	1 "	meeschu	2 " 20 "
1/3 "	1 "	ausu	1 r. 25 f.—1 " 35 "
1/3 "	1 "	rupju rubju mitu	2 r. 40 f.—2 " 60 "
1/3 "	1 "	bisheletu rubju mitu	4 " 50 "
1/3 "	1 "	kweschu mitu	5 " 40 "
1/3 "	1 "	meeschu putraimu	3 " — "
1/3 "	1 "	gricku putraimu	4 " — "
1/3 "	1 "	ausu putraimu	— " — "
1/3 "	1 "	firau	— " 90 "
1/3 "	1 "	kartuppeku	— " 50 "
1 puddu		seena	1 " — "
1/2 "	1 jed	pohtu dselles	3 " — "
1/2 "	" "	appinu	5 " 50 "
1/2 "	" "	sweesta	1 " 25 "
1/2 "	" "	tabafa	— " — "
1/2 "	" "	trohna linnu	— " — "
1/2 "	" "	bratta	— " — "
10 puddu	1 jed	1 birkaw. trohna linnu	45—52 " — "
10 "	1 "	bratta	38—42 " — "
1 muzzu	linnu	schllu	10 " — "
1 "	"	fltu lasdu muzzä	17 " — "
1 "	"	egku muzzä	16 " 50 "
10 puddu	(1 muzzu)	farlanahs fahls	6 " — "
10 "	"	rupja baltahs fahls	5 " 50 "
10 "	"	imalkas baltahs fahls	— " — "

zibol 29. Oktober pee Rihgas atnahfuschit 2475 luggi un aishgahjuschit 2323 luggi.

Atbildedams redaktehrs: A. Leitan.

Sluddinafchanas.

Esnu fadsirbejis, la kahda fchejenes grabmatu - bohde raugohet eestit, la manna drifku-nammâ latwiflas dfeefmu-grabmatas ar papibra wahfeem teelohet pahrdohstas. Tad nu man fche ja-istkaidro, la tohs pee mannim dabbujamas dfeefmu-grabmatas wiffas irr ar ahdu pahrwilsteem wahfeem, itkai tahs, kas 1 rubli 25 kop. gabbala malka, irr ar kallito pahrwilstas. To luddju webra lilt, la arri to peeminneschanu, la ta grabmatu-bohde, las augfcha peeminnetu wallodu isdaudsinajuse, patte eefretas dfeefmu-grabmatas no mannim peflufe.

Ernst Plates,
pee Peftera basnijas, Rihgâ.

Rafchola islohsfchana Lefserâ. J. Gruengard (lohses N 40) winnejis.

Diwi puifas, 15 wot 16 gaddus wezzi, un trihs gohdigan meitas warr **Ernst Plates** drifku-nammâ darbu dabbuht.

Lee pee Rihgas

Hypothekas = beedribas

(t. i. nauwas aisdohfchanas beedribas prett liltam) peestahjufchi mahju un grunsgabbalu grunneeki teel jaur fcho atgahdinati, la tahs puifgadda intrefses par isdohpream liltu-grabmatu parradeem, no 15ta libes 31ma Oktober f. g. janomalka; par tadm eifsch fcha laila ne-remalkatam nauwas-summehm tils, pehz liltumu J 66, par latru mehnef 1% pagaidu-intrefses pefstihstas. 1

Kad tas Lehbürgas draubje, Jggates pagasta, jau no Juni mehne. f. g. nepilnigâ faprafchanâ no mahjam isfuddis Jahn Keepa, 23 gaddus wezs, melni maiti, bruhnas azzis, wesseligis woigâ un raustibams runnaschanâ, teel tapehz no fchejenes pagasta waldischanas wiffas pilsehtu un semju waldischanas itt pafemmigi usajinatâs, wifsmasjal par to paschu fcheitan sinnomu darriu.

Jggates pagasta nammâ, 22. Oktober 1871.

Kad tas agrat bihis Mehdjulas muifschas lungs Jakob Boor irr parradu deht konturfi krittis, tad teel wiffi wiinna parradu deweji un nehmeji usajinatâ, 3 mehneschu laila no appalkfchâ minnetas deenas, t. i. libes 20. November f. g. pee schabs walts teefas peeteltees, wehlati neweens neifis pvenemts, bet pehz liltumu notelischanam isdarribes. 1

Mehdjulas walts teefa, 20. August 1871.

Kad tas Kirbischu Lahfcha krogga rentinees un dreimannis Jekfab Letj mitris, tad jaur fcho tohp wiffi usajinatâ, kas winnam parahda, jeb kam no wiinna lahbas prafschanas buhu, libes 10. November f. g. pee Kirbischu pagasta teefas usdohtees.

Kirbischds, 16. August 1871. 1

Lai tahdas fajufschanas, la libbs fchim daschurif jau gaddijuschabs, us preefchu wares negadditohs, tad luddju jawus pafihitamus un tohs, kas us preefchu pee mannis grihb nahlt, labbi lilt webra mannas bohdes durris, jo taggad wehl jitta pullstenu bohde irr usmettufschs netahlt no mannas, glusch pretti Redlich lunga Englifchu magafihnet.

J. G. Kundi,

Kalku- un Smilfchu-eelu stuhri, Karpowa mahja.

Divas mafas muifschas pee weenas wirtschafes no Jurgeem 1872 us renti dabbujamas, weena us dewini lauku wirtschafes, obtra us trihs, par abbadm kopyâ 721 puhra arramas-femmes, ar labbadm plawahn, warr ar pilnigu inventarijumu un arri bes inventarijuma la patihkabs dabbuht us 5 gaddeem Kurfemme, 5 juhosi no Belgawas. Klaphakas sinnas pee Mahjas weefa driffetaja. 1

Weena leela bruhna fehwe

preefch fubmanneem irr pahrdohdama pee **A. Dreifcher,** Jelgamas Ahrrihgâ, leelâ eelâ.

No jensures atwehlehts. Rihgâ, 29. Oktober 1871.

W i c h l a w a

bohniwillas, deegu- un djiu-pahrdohfchana

taggad irr eefsch tahs fchlehrs-eelas ais rahtufcha, fo sauz par maso **Jann-eelu,** tannâ nammâ, kur Nr. 5 us bohdes durwihm stahw un prohti turpat, kur libbs fchim Briegera fwezzu un ahdu pahrdohfchana bija.

Musihka leetas

jeb instrumentes no wiffadahn sortehm un arri wiffadi preefch muifhka lohsfchanas peederrigi daiti, la: tahs leelas pilnas un pufsbafu wijoles, jello- un bratfchu-wijoles, pilngas, $\frac{3}{4}$, un $\frac{1}{2}$ wijoles no 3 libbs 20 rubbuleem par gabbalu, meldinu spehles jeb weenas stihgas wijoles, flarnettes, sehtes jeb stabbules no daschadahn sortehm, gitarras, wehja-lohles, zimbalas jeb zih-taru-spehles, armonitas un konzertinas no 1 rub. 25 kop. libbs 20 rubbuleem par latru; tahs ihsteh-nahs Stalijas un wiffulabbakabs Wahzu semmes sebas, preefch bassahn, wijolehm, gitarrahm un zih-tarahm, siha fwintes, wijolu un gitarras stab-bini un rohlas pauuramee, trompetes, jalkes-raggi, mundstikli preefch jalkes-raggeem, flarnettes meh-les, wijolu bohaeni-sarri un stekli, talfontiums un wehl dauds jittadi pee muifhka darbofchanas peederrigi daiti teel wairumâ un mafumâ pahrdohiti tai

gruntigâ

J. Redlich

Englifchu magafihne, Rihgâ.

Walmeerâ pee pullstien-taifstaja **Peterfona** flawerees pahrdohdamas. 3

Smulkas flawerees (Stup-Flügel), sepfinu oktawu leelas, pahrdohd lehti Moskawas Ahrrihgâ Jaunajâ eelâ N 33, 1 trepp. augfchâ.

Brufketas Pefterb. kammanas, ar weenu jeb diweem jirgeem weltamas, lehti pahrdohd Moskawas Ahrrihgâ Säulen-eelâ N 30 b.

Diwinhan kammanas, fubmanneem derri-gas, un jinnu-budla, pahrdohdami Alfander-eelâ N 39.

Jspahrdohfchana Limbaschds.

Esnu nodohmajis, fawu manufaktur preefchu krahjumu, la: tublu, bulstinu, mehletu drebhi, willainu un pufswilainu dahmu-drebhi, jittâ un t. pr., no 8. November rehlihoht, par eepiklamo jennu pahrdohd.

Limbaschds, 22. Oktober 1871. 2

G. A. Puls.

No 7 rubl. eefahloht irr dabbujami itt labbi fudraba zilinder-pullstieni, fudraba enlura-pullstieni ar bubbultahm kapefehm us 13 almineem par 13 rubl. un fenas-pullstieni no $\frac{1}{2}$ rubl. eefah-loht, ar jittamo 3 rubl. leelâ pullâ un ar ap-galwofchanu tai pullstenu-bohde leelâ Pils-eelâ N 20.

Labs pullstenu-taifstaju palihgs atrohd darbu par labbu olgu leelâ Pils-eelâ N 20, pee pullstenu-taifstaja weiftera **A. Berg.**

Diwi firgi

irr pahrdohdami Mosk. Ahrrihgâ Kalki-eelâ N 58.

Drifkhehts un dabbujams pee bilfchu- un grabmatu-driffetaja **Ernst Plates,** Rihgâ, pee Peftera-baf.

Tihru Kreewu-femmes meddu mafas muzzinâs no 1, 2-3 puddeem, 6 rubl. puddâ, **prifchu ahrfemmes** **Kirfchu** japti 4 rubli par 20 mahz-jinahm un **fmalkus Moskawas** **Kuhku-miltus** pahrdohd

J. S. Wialojchem,
Kungu-eelâ N 5.

Tulfchas wahtes no wiffada leeluma pahrdohd wihna-pagrabâ no Dyra. 1

Lai isflawetâ

wihna-pagrabâ,

Stahl-eelâ pee rahtufcha,

pee
Robert Jaksch un beedr.
Rihgâ,

kas jaw no 1844 g. pastahw,

teel pahrdohst par taifnu un lehtu malku. pa leeladm un mafahm dallahm, wiffadas wihna fortes, tapat arri fchampangeris, rumma un ihstais Englandes pohrters. 2

G. W. Schweinfurth,

pretti biefchas namman, pahrdohd no fawa leel-wairuma farkanu un batu, tihru Kreewu-femmes

Kaufafijas un

Donifku wihnu:

weenu ubfchannu (leelu muzzu) 180 stohpu leelu par 75 rub. f., weenu enluru 30 stohpu leelu par 13 rub. f. libbs ar traumeem, stohpu par 50 kop. fubr. Sdhe wihni neween preefch galba un pee ehfchanas labbi un wesselig, bet arri preefch bas-nizu wajadibahm lohti derrigi un teizami irr.

Prett jagteem un ugguni droh-fchus

naudas - fkapjus,

pehz jaunâs mohdes taifstus, kas ihpafchi preefch pagasta waldischanahm eerilketi, irr gattawi dabbujami, un wastelleschanas us teem nemmi pretti tai magafihne 2

leelâ Smilfchu-eelâ Nr. 13.

Latweefchu teatera israhdischana.

(Latweefchu beedribas nammâ.)

Swehtdeem, 31ma Oktober 1871.

Birno reisi:

Staisfakais deggons.

Johfu-lugga ar dfeedafchanu 3 zehleens un 6 bilbes no **G. Dünsberg.** Preefch flaitumes eelafita no **Wolff Allunan.**

Malka par ee-efchanu: la arweenu. — Bilbetes un programmas (3 kap. gabbalâ) jaw eepreefchu dabbujamas Latw. beedribas nammâ pee laffeera.

Cesablums pullstien 5 wallarâ.

Rihg. Latw. labd. beedr. komiteja.

Greeku dubtōs.

(Par mahjibu teem, kam fweſchumā ja-eet.)
(Statt. N° 33.)

„Tā gan irr,“ Bobs kauna ne-apſinnadamees faz-
zija, „ar ſcho zilweſu pawiffam ſawadi. Arri es
winna tā pa ſapneem atminnohs, fur taſ man par
fullaini nebij un wehl warreja runnaht.“

„Wai tad wiaſch newarr runnaht?“ fweſchneeks
praſſija.

„Newarr, winnam mehli aiſgreesuſchi!“

Ahdminnis eekleedſees no ſehdeſta pee-zehlahs:
„Winnam — mehli aiſgreesuſchi?“ Ahdminnis tilko
warreja iſteitt, „un kadeht?“

„To neweens neſinn, jo fullainis nemahſ ne laſ-
ſiht ne rakſtiht. Preekſch ſahdahm tſchetrahm ned-
deſtahm ſehlahs manni us eelas ſatikka un liſlahs
manni paſihſtoht, tad winnu par fullaini peenehmu,
jo negribbeja wairs no mannis atſtahtees.“

„Tā, tad wiaſch ilgaſ tā tſchetras neddetas pee
Zums naw bijis?“ Ahdminnis dohmigi fazzija.

Sullainis wiſnu eeneffa un glaſhes pildija, bet
ahdminnis nedſebra.

Kad jau bij labbi eefilluſchi, tad Ahmurs ſahſa
ſtabſtiht, ſa jubras brauzejeem eſſoht weentuka dſihwe,
un tā tilka walloda wallodaſ gallā, tā ſa taſ par
ſawu miſleſtibu ar Older Roſa ſahſa ſtabſtiht un
nemaſ nemannija, tā Ahdminnis us tam lohti us-
mannigi klaufjahs. Ahmurs dohmaja, ſa ſchim
wiſram miſlejoht tāpat gaſjis, un tadeht netaune-
jahs, par Roſes dſelteneem matteem, par winnaſ
ſillaſhm azzihm ſtabſtiht un ſchehlojahs, ſa tam wehl naw
iſdewees, winnaſ rohlā dabbuht. Ahdminnam bij
weena azz, bet ta patte ſpigguloja, kad Ahmurs par
Roſi ſtabſtija. Ahdminnis ſpeeda kapteinam rohlu,
winnaſ, warr buht, jaunibaſ deenāſ tāpat gaſjis.
Kapteinam beidſoht ſahſa Spatts ar Bobu par ſawahm
lihgawinahm ſtabſtiht, zaur ko wiſſi tſchetri wehl
wairaf par draugeem palikka.

Dhtrā deenā Ahdminnis us Ahmura teiza: „Klau-
ſatees kaptein, man gan buhu ſahda luhgſchana,
kad Juhs to par kaunu nenemtu.“

„Mihtais draugs,“ kapteins teiza, „runnajeet ween,
kaſ eefpehjamſ buhs to darrifchu.“

„Redſeet kaptein lungſ, eſſu wezſ wihrs, kam
ehrmigaſ eeraſchaſ; ſtabſtijat man no ſawas miſ-
ſakahs, un eſ gribbetu to labpraht redſeht; tā winnu
ſauza?“

„Older Roſa!“

„Rittigi! — kaut til weenu azzumirkli winnu redſetu.“

„Taſ jau grubti nebuhs, eſ dſihwoju tai paſchā
koſtes-nammā, fur winna; bet runnaht ar winnu
newarr dabbuht, jo tilko to uſrunna, tad tuhlin behg
prohjam.“

„Tā; wai ſinneet ko, eſ arr tai paſchā mahjā
eefchu dſihwoht — pee Smitteneſ — Juhs manſ

draugs, tadeht gribbetu labpraht pee Zums buht,
zil ilgi ween warru.“

„Eſſeet gauſcham laipnigi; nu, palikſim tad par
weenaſ mahjaſ eedſihwotajeem.“

„Eedſihwotajeem? kaſ tee par eedſihwotajeem?“
Bobs nu pat eenahſdamaſ praſſija.

„Norunnajahm, weenā koſtes-mahjā dſihwoht,“
Ahdminnis teiza.

„Taſ brangi; wai manniſ ar dakteri lihdſ nenem-
feet?“ Bobs praſſija.

„Tur jau ruhmeſ buhs deefgan, tad warreſim
wiſſi lohpā garra laika deht mariaſchu ſpehleht.“

Kad Ahmurs pee Smitteneſ eenahza, tad ſchi
lohti ſatruhlohs.

„Smitta gaſpaſch,“ Ahmurs fazzija, „atweddu
pee Zums tſchetrus weeſuſ — wiſſi gohda-kaudiſ,
wai buhs wehl ruhmeſ?“

„Kaſ Zums lihdſi naht, ar teem warr ſatru
reiſ ar meeru buht; lai naht ween.“

„Al taſ brangi, ſa wiſſi lohpā paleekam!“ Bobs
eefauzaſ. „Saimneef maht wai Zums labſ brand-
wiſhſ?“

„Dohmajū gan, ſa tā buhs,“ ſchi ſmaidija.

„Neſſeet ſchurp! Eſſu jahraſ-uhdena tā peefuhzees
kā ſwammis.“

„Wai ſinneet ko, kaptein,“ Ahdminnis teiza, „man
tē wiſſi patihſ, jo Older Roſe tē dſihwojuſe.“

„Haha!“ dakterſ paſmehjaſ, „tad ſchē Roſa
dſihwo?“

„Older Roſa? Kaſ ta tahda irr? Man leekahs,
ſa ſcho wahrdu jau ſahdu reiſ dſirdeju.“

„Tā jau ta patte, ko kapteins til nelaimigi mihtō,“
Ahdminnis teiza.

„Rittigi! Wiaſch par Roſi toreis ſtabſtija, kad
Fultons pee manniſ bij. To preileni labpraht re-
dſetu; man bij draugs, ko arri par Older ſauza —
bij labſ draugs — un jau mirriſ.“

„Wai pateefi nomirriſ?“ Ahdminnis praſſija un
ſkattijahſ Bobam azzis, fur aſſaraſ ſpigguloja.

„Ja teeſa gan; laſſiju awiſeſ, bet neatminnu,
kad un fur!“

Nu eenahza Smittene, un ſmukka Katrine eeneffa
preekſch Boba brandwiſhnu.

„Juſſu iſtabaſ, lungi, jau gattawaſ,“ ſaimneeze
fazzija.

Bitti lungi gaſja latris ſawā ſambari, til Bobs
ween palikka ar Smitteni, jo ſehlahs arri jau bij
pee meera.

Bobs ſkattijahſ arweenu glaſſe. Pee feſtaſ
glaſheſ tizzis bij jau labbi eefillis.

„Saimneef maht,“ wiaſch teiza, kad Smittene
ſchenki eenahza, „kā tad Juhs ſauz?“

„Manni ſauz par Sibillu Smitt!“

„Ko nu pſahpajeet, taſ jau newarr buht teeſa!“

„Kā tā?“

„Lapeh, ſa man Bob Smittſ wahrda!“

„Zuhs sauž par Smittu? Par to preezajožs, ka mehs wahrdu-raddeneeki,“ un Smittene smeedsa Bobam sawu sakaltuſchu rohku.

Kad Bobam las galwâ, tad winſch lohti laipnigi un mihligi usweddažs un tadeht arri ſchoreiſ Smittenei rohku nobuſſchoja.

Tahds gohds ſaimneezei wehl ſawâ muhſchâ nebij tizzis.

Winaa tſchetras neddekas buhtu gaidiſuſe, ja Bobam patiktu parradus taiſiht.

„Ro tad nu!“ winaa ſaunigi eeſaužahs, „tâ Zums patihl, tahdu ſliktu zeetu rohku buſſchoht?“

„Slittu rohku!“ Bobs ehmigi ſaduſmojees teiza, „luhgtu, nekaitineet manni, es labbal rohkas paſihſtu! Zums ittin ſmutta rohka.“

Smittene palohziija zeſkus un ſazziija: „Zuhs pateeſi laipnigi prohteet uſweſtees!“

„Ro nu runnajeet no laipnibas, es runnaju, tã ſirds juht, nu lai juppis rauj, Zuhs man gauſcham patihlat; Saimneek' maht, wai ſinneet ko, warretu Zuhs us tahm pehdahm prezzehet — Zums brihnum brangs brandwihs!“

Smittene ſmeedamees no lambara iigahja.

„Nu winaa ſmehjahs,“ Bobs patã pee ſewis ſazziija, „ſchis brandwihs pawiffam ſirdi atjauno, uu lai deewinais manni rauj, ja es no teefas nedohmaju.“

„Kapehž Zuhs ſmehjatees?“ Bobs Smittenei eenahfoht praſſija.

„Es jau nemaſ neſmehjohs!“

„Bet Zuhs pirit ſmehjatees, kapehž to darrijaht?“

„Tapehž ka Zuhs no prezzeschanahs runnajaht!“

„Paſtatt', madam, kaſ tẽ ko ſmeetees.“

Smittene winau mihligi uſluhloja, ſazzidama: „Par to pehž runnaſim.“

Ahmurs tohs beidsamohs wahrduſ negribbedams bij dſirdejis, tadeht eenahſdams Bobu tã uſrunnaja: „Wehleju labbu laimi pee tahm ahtrahm prezzibahm!“

Bobs uſpuhtahs un ſazziija: „Ta manna mohde!“

Ahminnis, Ahmurs, un Spalka dakters pee galda ſchdedami gaidija, kad nu Roſa nahls, bet winaa nenahja. Kadeht? to drihſ dſirdeſim.

Puſsdeenã laikam beidsotees Ahmurs, redſedams, ka Roſa nenahls, Smittenei praſſija, kadeht winaa ſchodeen puſsdeenã nebijuſe?

Smittene, ſinnadama, kaſ Ahmuram prahtã, atbilbeja: „Neſinnu — jau diwi neddekas ne-effu no winaas nekahdas ſinnas dabujuſi!“

Ahmurs nobahleja. „Wai tad winaa pee Zums wairs ne-dſihwo?“ winſch ahtri praſſija.

Saimneeze grohſſija galwu: „Roſa no mannis aiſgabjuſe!“

„Us kurreen?“

„Eb nemahtu ſazziht — dohmaju, ka winaas ſchinni pilſſehã wairs naw.“

„Smitta madam,“ Ahmurs kluſſi ſazziija, „Zuſſu runnu klauſotees man paleek bail. Zuhs jau ſin-

neet, kahdã gohdã ſcho meitu turreju, tadeht, no Deewa Kunga puffes, ſalkeet man no teefas, kaſ ar Roſi notizzis!“

Smitteneſ waigã ne dſiſſlina nekuftejahs, kad atbilbeja: „Pateeſi neſinnu, ko Zums atbildeht, kaptein lungs, jo Roſe man neko neſazzija. Tif to ſinnu, ka winaa dabbuja grahmatu, aiſmaſſaja, ko man parradã un tad aiſreiſoja.“

„Tad winaai wehl nauda bij?“ Ahmurs mee- rigals palizzis praſſija.

„Winaai bij no mannis aiſeiſoht naudas deefgan!“

„Wai tehwa-brahlis to ſuhtijis, un Roſa warr buht pee winaa?“

„Warr buht,“ Smittene ihſi atteiza.

„Pateizohs, madam!“ un Ahmurs pee ſaweem beedreem atgreesahs.

„Kã nu irr?“ Ahminnis praſſija.

„Winaas tẽ wairs naw!“ kapteins behdigi atbilbeja.

„Tẽ naw wairs?“ un Ahminnis to ſazzidams par leeku ſatruhkaſs, tã ka Ahmurs par to brihnejahs.

„Redſeet,“ Ahminnis tã tã aiſbilbinadamees ſazziija, „man leeliſti jabrihnahs, jo Zuhs man ſtahſtijah, ka winaa tẽ tehwa-brahka ſagaida.“

„Tã bij! No tehwa-brahka buhs naudu dabbujuſe, jo parradus aiſmaſſajuſe un tad peepeschi aiſreiſojuſe.“

„Tã taſ newarr buht!“ wezzais eeſaužahs.

„Kapehž ne!“ Ahmurs brihnedamees praſſija.

„Dohmaju, ka ſchis notikkums tã nebeigſees!“

„Taisniba, ar to ſtikki pateeſi wehl ne-effam gollã,“ Spalka dakters wallobã maiſidamees ſazziija, „ta dahma, par ko runnajeet, aiſreiſojuſe ſawam brubtganam lihds.“

Ahmurs par ſchahdu ſinnu nobihjahs, un Ahminnam no duſmahm peere ſarahwahs; ar druſzin drebbedamu balſi wezzais praſſija: „Kungs, tã Zuhs tã warreet runnaht?“

„Man tahds eeraddums,“ Spalka dakters meerigi atbilbeja, „ka atpubſdamees ſawã iſtabã pihi ar garru tſchibbuku ſmehkeju. Gribbedams pihi eeſmehleht mehleju papihru ko eedehſinaht; krahnẽ atraddu tahdu papihru un ſahku to laſſiht, un ſchi grahmata newarreja zittam neweenam peederreht, ka Older Roſai.“

„Nahdeet mums to grahmatu!“ Ahminnis ahtri eeſaužahs.

Spalks dewa papihru Ahmuram un ſawã kambari nahluſchi ſahka laſſiht. Grahmatai bij weena malla nodeggufe, tadeht newarreja wiſſu laſſiht, bet tomehr nopraſt, kaſ tur rakſihts. Ahmurs laſſija tã:

Rujorã, 3.

Lohti mihtota maſa

Tikko tẽ atnah

Darriſchanu ar naudu eet

es buhtu dohmajis un neddekas warr

pee Lewis atnahku! Al tã man lihds tam

kà ilgofchohs! La nauda
 nelaika tehwa-brahla nolikka, kas man deesgan . . .
 Bes tawas grahmatas, to man libhji dewi un bes
 mirschanas sihmes
 tehwa-brahla buhtu ar sflitteem zilwefeem
 lai gan man testamente rohka. Winni arri darra . . .
 raifes un zeremonijas un gribb tschetras
 fapulzi kahdas fleppenâ beedribâ safault,
 peederrigs, un kurras preefschâ man papihri
 manta effoht par leelu, ka newarroht wis schim
 wai tam bes
 isdoht. Itt kà es nebuhtu Lawb brucht
 weetneeks. Tapeh; weffelas tschetras nebbekas tē . .
 peh; Lewis jasmohf — af man nabbagam. —
 Lai Tew
 nepaleef garsch un Tu no ta fauna namma . . .
 ahrâ teez, fuhtu Tew 50 dallarus,
 Schikago Pilssehtu un mahjo pee mannas mahfas
 № 72, wiina Lewi firsnigi usnems un es kahdas
 zil ahtri warreschu un to darrischi, peh; ka Tew . . .
 Paleefu, mihla falda Rosa, Lewi busch
 todams un ar weenu ustizzigi padewigs draugs
 Dschim

Peh;raffts: Sadebsini scho grahmata, lai
 rohtas neteel, Tu jau sinni, zil tauni
 pasaulē.

„Lai wels rauj!“ wezzais Ahdminnis eelleedsjabs,
 „tas pawiffam flitti!“

Spalks un Ahmurs Ahdminni usflattija, nestin-
 dami, to no wiina dohmaht, ka winsch sweescha
 zilwela deht tã errojabs un ruhpejabs.

„Kà leekabs, meitene spizbutkam naggos tikkuse,
 kas no testamentes sinnajis, palschu mirschanas
 sihmi peeneffis, meiteni peekrahpdams naudu nemm
 un peh; nabbadsiti ar falaustu firvi atstahj.“

(Us preefschu wehl.)

Ahtrs wahrds.

Kalpone eenahja ar pilnu peen-flauctuwi spohdrâ
 fuknâ, fur meldera gaspascha pee uggunsturra dar-
 bojabs. Leelajis, staltajis seenas pulkstens, to mel-
 dera tehws preefsch peezdesmit gaddeem us sawahm
 kahsham no baggata krusstehwa dabjujis, rahdija
 peehto stundu.

Dsrnawâs jau wifs kahjâs, meldera wezzaka
 meita, smukka Greetina, kaisija wistahm un ballo-
 scheem barribu, arri leelâ appakschas istabâ nebija
 wairs kluffu, jo Anna, Greetinas jaunata mahfa,
 klahja maso galdu kaktâ pee lohga, kas ar istabas
 puffedem bija gresnohts, un jauna kalpone likka us
 leelo galdu ohtrâ kaktâ schlihwjus un karrotes.

Nu wezzakais sellis ar abbeem meldera dehleem
 eenahja, no kurreem wezzakajis par selli, ohtrs par
 mahzekli dsrnawâs strahdaja, tad diwi algadschi,
 kas waffarâ meldera laufus un ptawas aplohya,
 pehdigi wezzaka kalpone, kas leelu maifes kuffuli un
 schlihwî ar feereem eenessa un jauna kalpone,

kas tohti leelu bfohdu ar peena suppu us galdu no-
 liffa, ap to nu wiffi apsehdahs.

Arri ohtrs galbs ilgi bes weeseem nepalikka: mel-
 deris ar sawu wezzako meitu eenahja, teem pakkat
 jaunellis, kas kà students gebrrees: tad melderene
 ar prischeem rauscheem, un Anna ar kaffejas un
 peena kannahm.

Kahdu brihdi katre ar sawu brohlasti darbojabs,
 tad melderis fazzija: „Ignat, dohmaju, ka schodeen
 sawu seenu cedabbusim.“

To dohmaju, meister, mans gaisa-swehreis fohla
 labbu laif u.

„Kur tad Sums gaisa-swehreis, Ignat? Es ne-
 kahda Suhfu lambari ne-esmu redsejis,“ meldera
 jaunatajis dehts fazzija.

„To wiffur libhs neffaju, August jaunstungs.
 Bahneffu wiinu no Kreewijas, kad ar Napoleonu
 bij jaet us muhsu semmes-tehwa pawehli. Bija
 tihra gekkiba, ka Frantschu stribda deht zittu tautu
 dehtus arri us Kreewiju fuhtija, lai schee tur gallu
 dabbutu jeh samaitateem lohjelteem appakkat nahktu!“

„Sums taifniba,“ students fazzija. „Las wairs
 nedrihft notift.“

„Bet wezzellis tohti mas ehb,“ Antons, meldera
 wezzais dehts, fazzija: „Kà winsch gan dohma ne-
 ehdis pee darba isturreht?“

„Wai Suhf flimmi, wezzell’?“ melderene jautaja,
 dohschu Sums drappes.“

„Tenzinu daudsreis, gaspascha, tahs man neko
 nelihdsjehs. Ehdohht manni weens pahrskattijis, ta-
 peh; neko newarru baudiht.“

„Kas tas irr: pahrskattijis?“ students jautaja
 Greetina, kas wiinam blakkam sehdeja.

Schi smehtjabs. „Wezzellis ar to gribb fazzih,
 ka kahds ehdoht wiinu ar stauga azzim usluhfojis,
 un ka schahdas skaudibas deht wiinam til ilgi eh-
 dens reehj, lamehr fleppajam staugim zittas doh-
 mas nahf.“

Students smehtjabs par tahdu issklaidroschanu, un
 fazzija: „Staleefchi fennat tizzeja, ka skaudiga ajs
 flahde, bet taggad wiini gan buhs gudrati tap-
 pusch, lai gan stohlas schinni jautâ semmē wehl
 tohti flittas. Dohthu wezzellim padohmu, ja winsch
 to peenemm, wiffu mahnu tizzibu aistreet, un pee
 daktera eet.“

„Neko nelihdsjetu,“ wezzellis druzjin faihojis at-
 bildeja, atlikka tad karroti un isgahja ahrâ.

„Par taunu gan nebuhtu, ja wezzellis pee dak-
 tera eet,“ melderene fazzija, „bet tomehr nau wis
 neeks, ta pahrskattischanâ.“

Students atbildeja: „Wai Suhf to dohmajat,
 meldera gaspascha? Warr gan buht: manna wezz-
 mahte arweenu salka, ka melderi un meschalungi
 effoht — —“ tē winsch smehtjabs.

„Nu til wiffu skaidri isteizeet, nahkamais taif-
 nibas pahrgrohsitais,“ melderis sauja, kas johkus
 mihleja.

„Nu, tad jateiz, tad teifschu: wezzmahste fakta, ka pufse no melbereem un meschakungeem burwi un ohtra pufse blehschi.“

„Hahaha, un tomeht Zuhfu nelaika wezztehws bij pats melberis, un manna tehwa labbalais draugs — lai Deems winneem dohd weeglu duffu, abbi bij gohda wihri. Zuhfu tehws meschakungs, un Zuhf, hahaha, gribbat adwokats buht, hahaha!“

Kad melberis firsnigi smehjabs, tad wisseem waijadseja lihdsi smeetees, wai gribb wai ne. Arri scho-riht wiffi smehjabs, lihds eenahkdams zeena pastineeks tohs apluffinaja.

„Gribbeju jau wakkar wakkara nahkt, zeema Merkurs*) fazzija aifbildinadamees, bet tikku Leepas zeema aifkawehts, un kad Waldenawa pahrnahzu, tad wifs zeems jau gulleja. Schè awise un grahmataš pee meldera un pee studenta kunga, schè arri dsihpari (pirktas raibas dsijas) preeksch jumprawas un — —“

„Labbi, labbi, Reestia, Zums tuhdat aismakfachu.“ Greetina walloda trisdama fazzija, dabbuja wisseem redsoht dsijas un sleppu lassamu grahmatu no pastineeka, lo ta ahtri fawa labbatà paslehpä.

Melderis fawas grahmataš tiffai wakkara mehdsja lassihht, tadeht tas arri schoreis tahs stuhra flappè celiffa, Franzis, tà studentu fauja, turprettim fawu ahtri uslausis un islassijis fazzija: „Man jau schinnì stundà no Zums jafschirahs. Mans tehws raksta, ta manni schodeen pufdeena Drivindòs (tà zeemu fauja) pee „selta breecha“ sagaidohht. Tur waijadsechoht man kahdas stundas pee winna pakawetees, un pret wakkaru us uniwersiteti (augstu fohlu) dohteos. Mahzibas laiks nu fahkfees, un man Zuhfu mihta mahja ja-atstahj!“

„Stahde!“ Annina fazzija, schodeen buhs laimina Lihsei kahjas, tur Zuhf buhtu mums lihds nahkufchi, un mehš buhtum brangi dabbutufchi isdanzotees.“

„Pateesi, fkaista Annin, to buhtum darriufchi! Bet man tehvam jalkausa. Ahtri fawu paurinu peebahfischu un tad „ar Deemu!“ ahtri bes gaudahm.“

Greetina neso nefazzija, winna darbojabs pee galda, lai neweens winnas firsdjuhtibas nemannitu.

Melderene gabja butteli pildiht un ehdeena raubsiht, lo weestim us zellu lihds doht; melderis liffa firgus eejuhgt, jo gribbeja Franzi lihds Leepas zeemam pawaddiht.

Pirms Franzis no scheem, winnam lohti mihtem zilwekeem schirrahš, eegabja winsch kehki kalponi melleht, gribbedams tai dserramu naudu doht, un atradda tè Greetina, kas tumšchà faktà fawas azzis ar prišchu uhdeni masgaja.

„Dsihwojat weffela, mihta Greetin,“ jaunellis

*) Merkurs bija pehz wezzu Greetu tizzibas Deemu pastineeks.

ar aifustinatu firbi fazzija, „effat arweenu toh ti laimigi. Es gan ahtrati pee Zums neatnabkšchu, tà tiffai pehz diweem lihds trihm gaddeem, kad mahzibas laiku beidšis un fawà nahkama ammata sin-natnibà pahrlaufstahs tizzis. Neaismirstat manni pawiffam, es Zuhf arweenu atminneschu, jo Zuhf wifslabbalais un kreetnakais seeweetis, lo lihds schim pasinnu.“

„Zuhf ahtri pilsksehà stary augstahm, mahzitahm un fkaistahm seeweetehm weenteefigu zeema meitu peemirfiseet.“

„Pateesi ne. Un wai Zuhf arri ne-effat mahziti, lai arri pa franzifsi neprohtat un klameeres nespehlejat? Metti til mihtigu balfi esmu dsirdejis, kahda Zums, un par Zuhfu saprattigu wallodu un gudru prahtu esmu daudsreis preezajeos. Man tohti schehl, ta tehws Zums leeds grahmataš lassihht, Zuhf tomeht nahkotnè til ar mahzitu wihru tohpà dsihwodami warrat laimigi buht.“

„Es nedohmajū us prezzeschanošs, wifsmihkafi pee faweem wezzakeem paliktu, kur man labbi eet.“
(Us preekschu wehl.)

Sohbugalla neddelas peedsihwojumi.

Swehtdeen 24. Oktober 1871. Sneegs birst ar kruffas graudeem pabailigi, — schminka atriht no zenna, — ir wezzjumprawu waigi fahk seedeht. Kahda seewischku kummissija noturr sehdeschanu pee kappijas galda, un schmohre tà, ka weenai naigi ptahpajohht ja-aishriahs ar kappijas beesumeem.

Pirmdeen 25. Oktober. Pilologi eemett plerkschki faktà, pilosopi to atkal weelk laukà un fahk greest, ka aušis gandrihs wai puschu plihst. Wezz laiku un wezz mohdes laudis fakta: „itj, nu itj sperratam!“

Dhtdeen 26. Oktober. Garsarrineeks kahds melle smilšchu kalnòs sehweka amoschu ahderi useet, useet arr, bet —

Treschdeen 27. Oktober. Lohpu, dakteru flimneeki wairoht wairojahs.

Zettortdeen 28. Oktober. Ahzijas-beedriba kahda noturr sehdeschanu un nodarbojabs, mašchini isgubroht, kas wehju ar duhri dsenn.

Peehtdeen 29. Oktober. Mett alminaus us sohbugallu, bet schis nowehrschahs almins mettenga tablumà, kluffibà til dohmadamš:

Zit laimigi tee, kas wehl zerreht warr, Zit weenu reisi wehl is maldischanas-juhras wifneem pazeltees!

Sesideen 30. Oktober. Soffeki schabbo ais krahgas kassidami un studeeredami, kur — jaunu uttutirgu eerikteht.

Atbilledams redaktehrs A. Leitan.